

Minister Klimatu i Środowiska

DGO-SGO.050.19.2024.KD
3304763.13123213.10713724
Warszawa, 16-09-2024

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu RP

Szanowny Panie Marszałku,

w nawiązaniu do zapytania pana posła Dominika Jaśkowca w sprawie likwidacji nielegalnego składowiska niebezpiecznych odpadów znajdującego się przy ul. Igołomskiej 7 na działce nr 33/6 obr. 20 jedn. ew. Nowa Huta, K10ZAP735, przekazuję poniższe informacje.

Ministerstwo Klimatu i Środowiska zdaje sobie sprawę jak trudnym i nierzadko budzącym obawy lokalnych społeczności jest problem zalegających nielegalnie odpadów, zwłaszcza niebezpiecznych. Zagadnienie to należy do najistotniejszych, którymi zajmuje się obecny Rząd.

Na wstępie warto zwrócić uwagę, że zgodnie z art. 26 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach¹ do usunięcia odpadów z miejsca nieprzeznaczonego do ich składowania lub magazynowania jest obowiązany posiadacz odpadów. Zgodnie z ust. 19 art. 3 ww. ustawy przez posiadacza odpadów rozumie się [...] wytwórcę odpadów lub osobę fizyczną, osobę prawną oraz jednostkę organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej będące w posiadaniu odpadów; domniemywa się, że władający powierzchnią ziemi jest posiadaczem odpadów znajdujących się na nieruchomości.

Gdy posiadacz odpadów nie wywiąże się z obowiązku usunięcia odpadów zgodnie z ust. 1 art. 26 ww. ustawy wójt, burmistrz lub prezydent miasta w drodze decyzji wydawanej z urzędu nakazuje posiadaczowi odpadów usunięcie odpadów, z wyjątkiem przypadku, gdy obowiązek usunięcia odpadów jest skutkiem wydania decyzji o cofnięciu decyzji związanej z gospodarką odpadami, stwierdzenia nieważności, uchylecia lub wygaśnięcia decyzji związanej z gospodarką odpadami. Gdy posiadacz odpadów posiadający zezwolenie na zbieranie lub przetwarzanie odpadów narusza przepisy ustawy o odpadach lub prowadzi działalność niezgodnie z posiadanym ww. zezwoleniem albo narusza wymagania dotyczące ochrony przeciwpożarowej, organ ochrony środowiska (tj. marszałek województwa, starosta lub regionalny dyrektor ochrony środowiska), wszczyna postępowanie w trybie art. 47 ustawy o odpadach, mające na celu cofnięcie wydanej decyzji administracyjnej, a także usunięcie odpadów i skutków prowadzonej działalności przez posiadacza odpadów, któremu cofnięto zezwolenie. Koszty za usunięcie odpadów i negatywnych skutków w środowisku lub szkód w środowisku ponosi posiadacz odpadów.

¹ Dz.U. z 2023 r. poz. 1587 z późn. zm.

Niezależnie od wspomnianych wyżej procedur w przypadku, gdy odpady powodują zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzi lub środowiska i konieczne jest ich niezwłoczne usunięcie właściwy organ administracji podejmuje działania polegające na usunięciu odpadów i gospodarowaniu nimi na podstawie art 26a. Właściwym organem administracji jest:

- 1) w przypadku terenów zamkniętych oraz nieruchomości, którymi gmina włada jako władający powierzchnią ziemi - regionalny dyrektor ochrony środowiska;
- 2) w przypadku gdy obowiązek usunięcia odpadów powstał w związku z wydaniem decyzji o cofnięciu decyzji związanej z gospodarką odpadami, stwierdzeniem nieważności, uchyleniem lub wygaśnięciem decyzji związanej z gospodarką odpadami - organ właściwy do wydania tej decyzji;
- 3) w pozostałych przypadkach - wójt, burmistrz lub prezydent miasta.

Od ww. decyzji z art. 26 i 26a przysługuje odwołanie do Samorządowego Kolegium Odwoławczego. Decyzje te mogą też podlegać zaskarżeniu do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego.

W przypadku uprawomocnienia się decyzji nakazującej usunięcie odpadów i niepodjęciu działań przez zobowiązany podmiot zastosowanie mają przepisy o egzekucji w administracji.

Należy również zauważyć, że w przypadku usuwania odpadów w trybie interwencyjnym na podstawie art. 26a ustawy o odpadach w celu wsparcia organów administracji zobowiązanych ustawowo do działań w tym zakresie został uruchomiony program dofinansowania na poziomie centralnym przedsięwzięć polegających na usuwaniu porzuconych odpadów w ramach utworzonego przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej programu priorytetowego „Usuwanie porzuconych odpadów”. W chwili obecnej dofinansowanie to możliwe jest w formie pożyczki. Zatem ewentualny wniosek o dofinansowanie należy składać do NFOŚiGW w trybie i na zasadach ustalonych przez Fundusz. Szczegóły dostępne są na stronie internetowej <https://www.gov.pl/web/nfosigw/nabor-20212>.

Zatem w zakresie usunięcia porzuconych odpadów z konkretnych lokalizacji, przeprowadzenie procedury usuwania odpadów powodujących zagrożenie dla zdrowia i życia ludzi lub dla środowiska należy do obowiązków organów administracji terenowej, które tym samym są odpowiedzialne za ich realizację (pośród których nie ma Ministra Klimatu i Środowiska). Działania Ministra w tym obszarze mają charakter systemowy.

Z tego też względu w ostatnich latach z inicjatywy resortu klimatu i środowiska wprowadzono wiele wymagań mających na celu ograniczenie ww. procederu oraz likwidacji jego skutków. Należą do nich przede wszystkim wysokie kary za łamanie przepisów, nowe - szczegółowe wymagania dla podmiotów gospodarujących odpadami oraz rozbudowany ostatnio zakres działania Inspekcji Ochrony Środowiska.

Na koniec uprzejmie informuję, że w bieżącym roku decyzją Rady Ministrów dodatkowo zaplanowano środki finansowe z rezerwy celowej budżetu państwa na działania związane z usuwaniem porzuconych odpadów. W brzmieniu aktualnie obowiązujących przepisów prawa nie ma możliwości przekazania gminom środków z rezerwy celowej budżetu państwa na zadania, o których mowa w art. 26a ust. 1 ustawy o odpadach, czy to za pośrednictwem Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej czy przez wojewodów (w tym przypadku gminy musiałyby posiadać co najmniej 20% wkładu własnego). W związku

z powyższym zainicjowany został rządowy proces legislacyjny w celu usunięcia tych barier. W dniu 29 kwietnia 2024 r. zamieszczony został na stronie RCL projekt ustawy o zmianie ustawy o odpadach oraz ustawy o zmianie ustawy o odpadach oraz niektórych innych ustaw (nr UC23). Obecnie projekt został przyjęty przez Komitet do Spraw Europejskich i będzie w najbliższym czasie rozpatrywany przez Komitet Stały Rady Ministrów.

Z wyrazami szacunku

Z up. Ministra

Anita Sowińska
Podsekretarz Stanu
Ministerstwo Klimatu i Środowiska
/ – podpisany cyfrowo/

Do wiadomości:

- Departament Spraw Parlamentarnych, Kancelaria Prezesa Rady Ministrów (ePuap)